

Методичні рекомендації «Система роботи з обдарованою та здібною молоддю»

Обдаровані учні мають особливі освітні потреби, які потребують індивідуального підходу та створення спеціального середовища для розвитку їхніх талантів. Стимулюючи атмосферу навчання для обдарованої та здібної молоді має забезпечити система освіти на всіх рівнях.

Вони потребують мотивуючої підтримки, що стимулює їхній потенціал і допомагає визначити напрямки в науці чи інших галузях, якими вони будуть займатися у майбутньому.

Педагогічна підтримка таких дітей повинна бути спрямована на:

1. Визначення та діагностика здібностей: (психологічне тестування, аналіз навчальних досягнень, спостереження, інтерв'ю з батьками)

2. Диференційоване навчання

- **Прискорене навчання:** перехід на вищі рівні або окремі курси випереджувального навчання.
- **Збагачені програми:** поглиблення матеріалу, додаткові дослідницькі завдання, участь у конкурсах, олімпіадах.
- **Індивідуальні плани розвитку:** створення персоналізованих навчальних маршрутів для кожного учня

3. Використання сучасних технологій

- Онлайн-курси, інтерактивні платформи (Coursera, EdX, Khan Academy).
- Використання STEM-освіти та робототехніки.
- Проєктне та дослідницьке навчання

4. Формування емоційного інтелекту та соціальних навичок

- Тренінги з розвитку лідерства, комунікації, роботи в команді.

- Психологічна підтримка та наставництво.
- Робота з батьками щодо розуміння потреб дитини

5. Підтримка участі у конкурсах та міжнародних програмах

- Всеукраїнські та міжнародні олімпіади, конкурси (Мала академія наук, Intel ISEF, Google Science Fair).
- Грантові програми та стипендії.
- Обмінні програми та навчання за кордоном.

6. Педагогічне наставництво

- Призначення тьютора або наставника, який буде супроводжувати розвиток учня.
- Співпраця з науковцями та представниками бізнесу для підтримки талановитих дітей.
- Інтеграція з позашкільною освітою: МАН, ІТ-курси.

Ефективна підтримка обдарованих учнів потребує комплексного підходу: гнучкої системи освіти, сучасних методів навчання, психологічної підтримки та інтеграції в науково-дослідницьку діяльність. Важливо не тільки розвивати академічні здібності, а й формувати гармонійну особистість, готову до викликів майбутнього.

При підготовці учнів до участі в усіх турах олімпіад, при доборі завдань для тренування олімпіадників слід враховувати рекомендації, які прописують щорічно відповідні органи освіти. Наприклад, наступні, які містяться в листі ІМЗО від 24.01.2022 № 22.1/10-126 “Про проведення Всеукраїнської учнівської олімпіади з хімії у 2021/2022 навчальному році” за посиланням:

- <https://imzo.gov.ua/2022/02/03/lyst-imzo-vid-24-01-2022-22-1-10-126-pro-provedennia-vseukrains-koi-uchnivs-koi-olimpiady-z-khimii-u-2>

[021-2022-navchal-nomu-rotsi/](#)

- [Про затвердження Змін до Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.10.2021 №1570/37192](#)
- [UkrChemOlimp \(https://www.ukrchemolimp.com/index.php \)](https://www.ukrchemolimp.com/index.php)
- [Старий сайт Всеукраїнської олімпіади з хімії - http://chemo.univer.kharkov.ua/olympiad.htm](#)
- [Фейсбук-сторінка Всеукраїнської олімпіади з хімії - Facebook](#)
- [Ютуб канал Всеукраїнської олімпіади з хімії - Youtube](#)
- [Інстаграм-сторінка Всеукраїнської олімпіади з хімії - Instagram](#)

Згідно Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси із навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.09.2011 №1099, змінами, внесеними згідно з Наказами МОН від 16.01.2012 №29, від 26.03.2012 № 360

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1318-11#Text> та Про затвердження Змін до Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.10.2021 №1570/37192

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1570-21#Text>

п 3.4.1 в II (районному) етапі формування команд відбувається з учнів 7-11 класів, а в III та етапах - з учнів 8-11 класів (п.3.5.1).

Переможцями III етапу олімпіади можуть бути учасники, які за сумарним результатом турів набрали найбільшу кількість балів, в кількості, яка не

перевищує 50% від числа учасників, у співвідношенні 1:2:3

Список використаних джерел

1. Кириченко Світлана Володимирівна // Організаційно-педагогічні засади роботи з обдарованими дітьми в системі освіти Австралії / Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, рукопис дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. 2016. 288 с.
2. Делікатна Н. М., Деяк О. І. Особливості роботи з обдарованими учнями в умовах дистанційної освіти // Обдаровані діти – скарб нації: матеріали II Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (м. Київ, 18–22 серпня 2021 року) – Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України. 2021. С.178. URL:
https://iod.gov.ua/content/events/32/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya-obdarovani-diti---skarb-naciyi_publications.pdf?1658396246.2816
3. Ільченко О. Г. Навчальне середовище для формування обдарованості дітей //Обдаровані діти – скарб нації: матеріали II Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (м. Київ, 18–22 серпня 2021 року) – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України. 2021. С.255. URL:
https://iod.gov.ua/content/events/32/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya-obdarovani-diti---skarb-naciyi_publications.pdf?1658396246.2816
4. Пилаєва Т.В. До розуміння поняття «Дистанційна освіта». URL:
<http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/>
5. Олена Олексіївна Сокурєнко, Олександр Олександрович Нотич. Нові педагогічні технології в роботі з обдарованими учнями:система очно-дистанційного навчання// Освіта та розвиток обдарованої особистості № 8-9 (15-16) /08-09/203. URL:
<https://lib.iitta.gov.ua/10374/1/%D0%A1%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
6. Найнеобхідніші онлайнві інструменти для організації змішаного навчання. URL:
<https://teach-hub.com/nayneobkhidnishi-onlaynovi-instrumenty-dlia-orhanizatsii-zmishanoho-navchannia/#>
7. Даскалу Ю.К., Лукіяничук М.І., Сопрович Д.М., Райляну О.І. Хімія.

Алгоритми та методичні рекомендації по розв'язуванню розрахункових задач з хімії. Навчальний посібник. Герца, 2013.

8. Навчальний посібник (для учнів сьомих класів) / Укл.: Ю.Є. Юр'єва, Т.А. Петрова. – Макіївка: Макіївський ліцей №1 із загальноосвітньою школою II ступеня №61, 2012. 36с.

9. Олімпіадні задачі з хімії. Навчально-методичний посібник / Автори упорядники: Н.І. Шиян, О.О. Буйдіна, Т.О.Кравченко. Полтава: ПОППО. 2007. 68 с.

10. Всеукраїнські олімпіади з хімії. Завдання та розв'язки : навч. посіб. : В 2 ч. Ч. 1 / Ю. В. Холін, О. Ю. Усенко, Д. М. Волочнюк, К. С. Гавриленко, О. А. Жикол, М. О. Колосов, І. В. Комаров, Г. І. Мальченко, С. А. Неділько ; за ред. проф. Ю. В. Холіна. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2012. 258 с

Методист ОНМЦ

Світлана ДЕХТЯРЕНКО